

TIDEVARVET

Nr 22 · 28 Maj

Nr 22 · 5 ärg. 1927

Tidevarvet N:r 22

Kungl. Maj:ts proposition n:r 102 avseende en omvägning av kommunalskatten, behandlas i veckans ledare. Förslaget, som inom kort kommer att ligga på kamrarnas bord, har utskottsbehandlats, varvid regeringens förslag i huvudsak följts. En mängd reservationer ha dock avgivits.

Det stora riksdagsbeslutet om skolfrågans behandlas av Honorine Hermelin i artikeln Skolfrågan avgjord — nu gäller det skolan.

Samhällets fångar behandlas i vårt stora, brännande spösmål, arbetslösheten.

Den 23 maj avslutades den stora ekonomiska konferensen i Genève. Dess facit sammanfattas i artikeln Nya vägar.

Doktor Anna Nussbaum har sänt Tidevarvet en synnerligen intressant artikel om den nya amerikanska litteraturen. Den återfinns under rubriken Syster Carrie och Jennie Gerhardt.

Två dikter av Robert Burns, hämtade ur en på Albert Bonniers förlag nyligen utkommen antologi, Engelsk lyrik.

OTTOMANER

direkt av tillverkaren, utan mellanhänder. Månska & Hänge, Drottningg. 53 & 54. Förmåliga avbetalningsvillkor

Den Nya Hatten
Freja Magasinet,
Sturegatan 16,
Kungsgatan 7.

Hostol bröstkaramell
finnes överallt
Sockerbageri-Aktiebolaget, Stockholm.

För dem, som önska vila och rekreation, finnes nu i mått tillgängliga rum med bad, priser på **Rosstorps Pensionat** Hålsjö, tel. 258. Anns Fahlström.

Thufvesson's Blomsterhandel
GÖTTAN 16
STOCKHOLM.
Förstklassiga blomsterarbeten
Telefoner Söder 326 08, 3489

Olga Elmdahl
Modemagasin
Kungsgatan 53. Tel. 108 51
STOCKHOLM.

Skolfrågan avgjord — nu gäller det skolan.

Av Honorine Hermelin.

Riksdagen har gjort sitt. På den väg, som står den till buds att den vägra små och stora frågor, majoritetsbeslutet, har den på grundval av andra särskilda utskottets utredning och förslag låtit sitt bud utgå över landet: På varje ort, där en högre skola är rimlig, skall möjlighet finnas för den som genomgått 6-klassig folkskola att direkt — riksdagen har dock mot utskottets förslag beslutat inträdesprövning i modersmål och räkning — vinna inträde i en 4-klassig realskola. Eller naturligtvis liksom förut i en 4-klassig kommunal mellanskola. Dessa senare skall dock till ett antal av 54, eller något mer än hälften, övergå till blistatens 4-åriga samrealskolor. Dessutom skall i statens fyra blivande högre flickskolor samt normalskolan ingå 4-årig realskola.

Däremot skall vid inalles nio gossaröververk (i Stockholm, Göteborg, Lund och Malmö) finnas endast 5-årig realskola, byggd på 4 årsklasser i bottenkolan. Övriga såväl samrealskolor (till antalet 42) som gossrealskolor med eller utan anknuten gymnasium (till antalet 32) skall ha såväl 5-årig som 4-årig linje. Det är tveksamt om efterfrågan på platser och Kungl. Maj:ts fritt skall få avgöra, om parallellavdelningar skall få växa upp lika vill av ensa som av andra slaget. För. Halmstadsläroverk, som kom upp i debatten, avjorde till sist lotten, att parallellavdelning blott skulle få uppstå vid den 4-åriga reallinjen!

Viktigare än dessa anknutningsfrågor är några inre arbetsfrågor av den art, att de kunna fastas i beslut, även om de ännu blott utpekats i diskussion. Vi räkna ingalunda dit att tyskan — och ej engelska, ej heller esperanto — fortfarande skall bli grundläggande språk i samtliga rikets allmänna läroverk! Dit räknas däremot ämneskoncentrationen på gymnasiet till sju ämnen i sista ringen, däribland fyra obligatoriska och tre valfria. (Vart ämnet kristendomen skall höra är ej avjort, då första kammaran med en röst majoritet velat göra det obligatoriskt, andra kammaran däremot placerat det bland de valfria.) Och att studentexamen ersättande med

antalet 32) skall ha såväl 5-årig som 4-årig linje.

Varusbytet i länderna emellan. Trots den ökade produktion av råvaror och födoämnen under åren efter 1913, som är ett faktum, har den allt större arbetslösheten med därav följande elände visat, att vi inte förstärkt att tillvarataga de stora resurserna. Länderna ha blivit så genompyrda med krigsgevär och granat som en stråvan att under alla omständigheter stå på egna ben, är de förskansat sig bakom tullar, antagit bestämmelser för hindrande av fritt folkutbyte och med alla medel isolerat sig. De ha kastat bort möjligheterna att genom fritt utväxling med andra länder få hjälp till sitt underhåll. Frakten för att köpa av andra länder, att dela med sig av marknaderna har gamla traditioner. Den har trots dessa aldrig förmått ersätta fattigdom med blomstring och välstånd.

Man är ense om att konferensens främsta uppgift är att söka sprida ljus över möjligheterna till mellanfolkligt ekonomiskt samarbete. En av de viktigaste punkterna är tullfrågan. En uniformiering av tulltaxorna är inte den lättaste sak, emedan tullar äro så olika uppställda. Man får hoppas att det memorandum, som av den internationella kommittén för en europeisk tullunion inlämnats till konferensen, måtte ha verkan. Det fordras däri, att tullgränserna avskaffas och ett enhetligt europeiskt tullområde åstadkommes. Elvtusen kilometer nya tullgränser ha bildats efter kriget. Deras avskaffande vore något att börja med.

Nya vägar.

En annan fråga som tillmättes stor betydelse, men om vilken meningarna äro delade, är upprättandet av internationella industrimanuskriften. Som ett exempel på en växande marknads inbottande tendens att utjämna motsättningar mellan produktörerna kan nämnas utvecklingen på den kemiska industriens område. En engelsk trust för tillverkning av kemikalier bildades ursprungligen för att bryta det tyska monopoliet på området. Efter hand har det visat sig att ett vänskapligt utbyte av patent och hemliga framställningsmetoder varit fördelaktigt för båda. Avsättningen för kemikalier är så gott som obegränsad sedan Amerikas världiga efterfrågan på gödningsämnen m. m. kommit till i spelat.

En samling resolutioner blir alltid den första slyngen frukten av konferensens arbete. Bland annat märkes den av generaldirektör Örne föreläsarna, av konferensen enhälligt antagna resolutioner som uttrycker förhoppning om framgångsrika avtal stora emellan med begränsande och minskning av rustningsarna.

Det gäller vad de komma att säga till. Men med modigt och klart framställda krav kunna de bilda en utgångspunkt för fortsatta förslag. Även om ord inte förmå oss skapa verkligheten, är det ändå något att hålla sig till vid skapandet av en opinion för samarbete.

varom inte, södrings Edra livsmedelskostnader genom inköp i våra butiker

successiva tentamina i ett eller ett par åmnen i taget dock blivit andra kamrarnas beslut, är ett glädjande varsel för framtiden.

Däremot är ingen bräcka gjord i realexamens herraväldet. Långt ifrån att den 8-klassiga examensfrin flickskolans möjlighet till fri och allmän bildning fått komma också gossarna till del, äro dessa senare fullständigt inlästa i examensskolan. Och då för flickskolorna förutsattes, att de gamla examensfrin skolorna "på grund av gosskolas ombildning till samrealskola till följd av bristande anslutning icke vidare kan upprätthållas" och de kommunala flickskolorna ställts i vida fallet, är examensväsendet på mellanstadiet, där det kanske väljar mest ont, för närvarande ytterligare befäst.

"Striden är utkämpad, slaget har stått. Det gäller nu att i samfundet strövan av den nya skolformen göra det bästa möjliga" — skriver Dagens Nyheter. Vi instämmer uppenbart häri. Må vi till det yttersta pressa denna sista form av

(Forts. å sid. 4)

Livets försprång.

Om jag kunde begripa, varför en del människor fött så mycken handikap här i livet. Det är inte alla som vid idrottsövningar, att de som i verkligheten äro de mindre utäktarna att segra, bringas på en utgångspunkt, varigenom utäktarna ställa sig i gästgäst måna lika för alla. Då hade ingen egentligen någon rätt att klaga, då vore chasserna ifrån början lika och ämningarna en bit knasade vi alla i bredd, men någon eller några visade sig mest vridiga att segra och gick om oss andra.

Men livets handikap är Gu's så långt ifrån så rättvis. En del av oss har ändå från starten ut en stamp tagits ut och ställts ett stycke framför de andra. Jag menar inte beträffande anlag och gåvor och förstärkt utan vi har blivit födda i ett hem med vissa ekonomiska resurser och det är riktydigt med att hava placeras in i en privilegierad samhällsklass. På så sätt ha vi till fött en k. uppfostran. Detta handikap blir stannstunde följt försvinnat tack vare den nya skolformen. Är det riktigt så får vi väl ta den trots alla dess övriga skavanker.

Pengar är inte villkoret för lyckor här på jorden, säger man. Nej, det är möjligt, men de är det absoluta villkoret för så mycket annat. I varje fall skapa de en viss chanser, som folk med pengar låta ha. Bliir man exempelvis sjuk, så lägger man sig på privatvårdsbänk, det tydl och lugnt omkring sig, åter fin mat på tunt porlän — är den inte fin, så skickar man ut den igen — och låter sig skötas av professorer och specialister på just den lilla del man har ont i. Och sedan kan man börja plästra med sig lite grund, vara konsekvent och ligga på vilohem, och börja arbeta igen, när man är tillräckligt starkt. Infot ont att säga om vår storsättade allmänna sjukvård, men om jag har mat vid större chanser att bli frisk på detta bekäma, trevliga sätt, för så vitt det är någon glädje med all denna specialisering. Lika inför lagen äro vi så visast inte heller, även där för folk med pengar handikap. Jag menar nu inte att stora förtäringar med råa vinor få gå föra och en fattig utslung, som förenat en liten summa får krypa in för att han ingen har, som stoppar ingen hälet för honom. Detta har som väl är blivit ändrad. Men man kan ju tänka på bötesstraff i allmänhet.

Låt oss ta ett par fall. Banker Zeta har berättat sig och fört ojd. Han dömes ut till ett så små öronskador. Nått hjälpspråkaren Karlsson har varit sig lika till å och döms ut till 30 kronor. Utar verkar så små det här straffet? Jo, bankens hindrade är myndighetslösa 30 kronor — det är en sådan ynklig procent av hans inkomst, så jag glitter inte rikna ut det — men Karlsson han slänger nog inte sina slantar här. Det utgör väl ungefär en veckans för honom. Det enda man har att hoppas på är att det mönra straffet skall verka proportionvis så mycket värre på Zeta. Men det är det väl heller inte göra.

Principen är oriktig, det erkännes från alla håll, men det besynnerliga är, att när man vill ändra på den, så vill de bestä lita vara med. Man förskötte händelsen taga ett steg i den riktningen i riksdagen för inte så länge sedan. Det gällde ett förslag om införande av en ny böteslag, byggd på dagbelöppningsprincipen. Dagbelöppen avser, att utjämna den absoluta oförtärdigheten som ligger i vår svenska lag, då den ger den försvär straff, som för honom betyder ingenting, under det att den fattige samtidigt får ett bötesstraff, som han har stora svårigheter att komma ut med.

Det låter för en vanlig människa alldeles riktigt om lagen föll och låda kamrarna. Jag vill att föra timmar och bölje på, varför den borde falla, men begrep det ändå inte. Alla som talade emot började med att principen var riktig, men utformningen var fel. Det måtte bero på några juridiska finesser, som inte enfallen kan fatta. Men den begriper, att bankiren som har pengar han har förspiring framför Karlsson.

Rita.

Äro Edra inkomster för stora?

Massage, Sjukgymnastik

meddelas i hemmen. Från Lundeberg, vt. Sjukgymn. Rogeringsgatan 30, H. N. 9667.

Syster Carrie och Jennie Gerhardt.

Ur den nya amerikanska litteraturen.

Av Anna Nussbaum.

I en av sina utmärkte litterära uppsatser utvecklar H. L. Mencken det inflytande som puritanismen har haft på den amerikanska litteraturen. Puritanismen är det man har att tacka för att konsten i Amerika i allmänhet blott beöms från en trång, religiös moralisk ståndpunkt. Walt Whitman (nordamerikansk skald, levde under senare hälften av 1800-talet) som i dag gäller som en av klassikerna, var under livstiden så gott som bannlyst. Den amerikanska publikum villo ha "optimistisk" konst, villo inte se livet framställt sådant som det i verkligheten är. Skickliga romanförfattare och dramatiker av båda könen framträdde i mängd, filmer veades, noveller, trevligt utstyrda, övervärmade de amerikanska magasinerna — och allt hade lyckligt slut, var leende och patriotiskt. På så sätt uppstod den förlugna sentimentaliteten som den sold hade man, imponerade och framgångsrik, och sagade om det rena, ombonade hemmet.

Den förste som började att bekämpa detta hysteri var Theodore Dreiser, men han fick också betala det med ett trettioårigt martyrskap.

Han föddes 1871 i Terre Haute i Indiana. Utom sina stora romaner (Titanen, Kapitalisten, Genies, En amerikansk tragedi) och dramer har han också skrivit biografier och litterära uppsatser jämte en del förtjusande noveller.

Men i all synnerhet tyckes det mig, att hans bästa romaner, "Syster Carrie" och "Jennie Gerhardt" måste erövra alla tänkande och kännande kvinnors hjärtan.

Den 18-åriga Karoline Meeker, som av de sina kallas "syster Carrie" lämnar sin hembygd elandiga för att i Chicago söka sin lyckan. Redan på fåget dit uppenbar sig hennes öde i den jovialiska handelsresanden, Charles Drouets gestalt. Vinletet erbjuder han henne sin hjälp i den stora främmande staden. Carrie vill dock låta till sin egen kraft, hon har de bästa förutsatser, den ärligaste vilja att slå sig fram.

Hennes syster är gift med en är det extra straff, som måtes ut att dessa hotgörare för samhällets bryster.

En välavländad och dyrbar kommission för arbetslöshetens lindrande borde försvara sin existens med mera praktiska åtgärder. Att skilja män från hustrur och nem och skicka omkring dem till årlänga förvisningar måste för det första ha för samhället ogynnsamma konsekvenser i sedligt händelse. Arbetslösa borde ordnas så att de i någon mån tillgodogör sig de olika yrkesbegläningarna. Vidare borde det vara möjligt att för nödhjälpsarbetarna måhända införa bättre ordning. Kooperativa hushåll bli billigare och mer ändamålsenliga. Detta skulle vara en arbetslednings sak att se till.

På sådana arbetsplatser där arbetet kommer att räckta flera är måste bostäderna uppfylla åtminstone de grundläggande kraven på hygien och sundhet. Man skulle inte låta sig nöja förrän allt vore provat. Vi ha ännu inte försökt med jordens friordens. Det kan inte bero på att ett sådant försök är överflödigt. Ellan det är i varje fall stort nog. Men när skola vi upphöra att med olika mått mäta människors rättmätiga krav!

svenskt arbetare och modigt hjärden hon ut i det ytterst glädjefattiga hemmet. Hon springer dag efter dag, så hon får skoskav på fötterna för att få finna arbetet. Till slut får hon för fyra och en halv dollar i veckan ifrån kloeken fött på morgonen till sex på kvällen med en halv timmes middag sitta tillsammans med en mängd andra kamrater i ett illaluktande, kolsmukt, litet kyffe och knipa fast soljor i ovanlådet till skor. På kvällarna, när hon skynder hem med värkande ryggar och brännande ögon, lockar den vildiga skimmrande staden med lufsen löften. Carrie hungerar efter nöjen, efter vackra kläder, efter att leva. Varför får inte just hon vara med? Några verkliga vänner har hon inte. Men Drouet finns där. När hon har kommit in i en återvändsgränd och förtvivlad vill vända åter till förliderna, träder han fram och erbjuder henne sin hjälp. Köper henne allt vad hon behöver, gör henne sällskap på en fin restaurang — Åjus, blommor, värme och lättsinn. Carrie är ingen "karaktär" Hon låter det glida. Drouet tycks inte vara någon dålig man och han behagar henne. Efter en kort tid märker hon, att hon är honom i alla avseenden överlägsen. Drouet, säger på sin egenod, låter försätta henne för sin älskf. G. W. Hurstwood. Denne är en typisk amerikaner. Med villa, bil, fru och barn. Därmed vet Carrie ingenting, hon tror att han är ungarul. Han är mer intelligent, elegant och intagande än Drouet. Carrie behagar honom och han ber henne gifva sig med honom. Hon tvekar först — men Drouet intresserar henne inte längre — hennes ärligast drömmar om ett mera glänsande liv. Hurstwood lockar henne med sig på en resa till New York under förövandning att Drouet instannat i en granstads. Carrie anar hans honom, även sedan hon fått veta rätta sammanhanget. Fror att hon skiljt honom. I själva verket har mannen också bragt henne ett offer. Större i hon ann. Innan han styrde till New York hade han tillägnat sig en summa ur kassan. En överlagd handling — pengarna hade han kunnat undvara och för övrigt ersatte han dem sedermera — och han försvann ut i det ovissa från den av borgefrist respektabilitet skämda världen.

Drouet låter Carrie stå något tillbakå för skildringen av Hurstwoods öde. Är detta ett kompositionens? Måhända. Men denna skildring är ett typiskt amerikanskt öde, med äkta Dreisers konst betvängande och logiskt uppbyggd, är allmänmänsklig och nödvändig i sammanhanget. Det får avgränsa sakten. Hurstwood försöker att under anatung namn börja på nytt i New York, men sjunker allt djupare och tager slutligen sitt liv i ett natt-hjörbärge. Carrie, som har skadepelartalang, lämnar honom, då han inte har något mer att bjuda henne, blir rik och berömd. Lyckligt? — Vem är lycklig? Denne enkla historia är inte bara en bikt ifrån vår egen tid, den ger även uttryck åt Dreisers livsfilosofi: hjälplös är den arena för människans när hon är prisgiven åt livets hemliga makter, dem hon inte kan undgå förrän i döden. Jennie Gerhardt kallar Dreiser själv för sin älskingshjärtina. Denne har han givit allt det bästa han äger. Hennes upplevelser likna Karins liksom de lika tusendelen av kvinnors. En inre rygrad hindrar Jennie från att bli en dussimänniska. Hon är i själva verket en stor kvinna. Ty hembrädd Jennie offerar sig utan en klagan, alldeles självfallet för sin familj, sitt barn och för den älskade mannen. Hon är skyldig och oskyldig, hon är renhjärtad och syndfull. Hon blir efter sin första väns död Lester Kane's kamrat och innekärligt i hans liv. De skulle kunnat båda lyckliga, men "sambällsordningen" tillåter det inte. Jennie vill inte hindra hans karriär och ger honom fri. Lester Kane är inte dålig, men världen är starkare. Så knyter han en förbindelse med en rik och ansedd dam, som tillförsäkrat honom en lysande plats i societeten. Jennie i sin lilla utsväns tänk så snällt av Lester till att ge henne den! — förestår, förlåter och alskar. En häftig sjukdom berövar henne den lilla dottern. Jennie adopterar två föräldralösa barn och lever för dem. Den gamle Lester kallar henne slutligen till sig på sin dödsbädd — hans fru är på en nöjesresa. — "Du är en god kvinna, Jennie, det var snällt av dig att komma till mig. Jag har älskat dig, jag älskar dig än. Det ville jag säga dig. Det kan tyckas underligt, men du är den enda kvinna, som jag verkligen har älskat. Vi skulle inte ha låtit något skilja oss åt." — Jennie ler mellan tårar — tacksam och lycklig. Så har dock inte allt skett förgäves. Med Lester går sin plikt ned över hennes liv. Men sin plikt kan hon fylla till slutet. Det finns alljämt sådana kvinnor. — Vår hälsad, Jennie Gerhardt! Gestaltarna omkring henne den betryckte trofaste modern, fadern med det enfaldiga patriotiska hjärtat — blott en stor diktare förmår att så ställa dem mitt ibland oss!

Theodore Dreisers böcker har utgitts på Boné & Liversights förlag i New York. De ha översatts till tyska och franska och för svenskskans egen skull må man hoppas, att de snart måtte föreläggas även på deras språk.

Fogelstadsförbundet

kallas härmed till årsmöte 4-6 juni (pingst) i MEDBORGARSKOLAN. Diskussionsämne och — deltagare utom skolans lärare bliva bland andra: Advokat EVA ANDÉN; Doktor ALF ÅLBERG; Fru ANNA LENAH EGGSTRÖM; Lektor EMILIA FOGELSTAD; Fru EITH GRANSTEDT MAFEL; Wien; sekretessare i Danskt Förelseförbund EDGAR HOIER; Doktor ADA NILSSON; Advokat ELISABETH NILSSON. Förelseprogram senare. Ankomsttid: kvad tvålv eller lördag morgon. Årens: måndag kväll eller tisdag. Villor inackorderad under mötet 2 kr. pr dag. Bilens Kåtrineholm — Fogelstad i krp tr. Mötesdeltagare torde medtaga fill, kuddar, kanna och handdukar. Sår med uppgift om ankamstid till Kåtrineholm (obs.) ny tidtabell) förväntas före den 31 maj under adr. Edda Holgersson, Medborgarskolan Jultia.

Kifas Sjuk- och Bårstolar

Köpliga att avskadas vid automobil- och järnvägsresor, då de är så snälla, att de gå in genom automobil- och järnvägsställen samt taga rings plats, och de är lätt hopfällbara. Komna även avskadas som bårstolar vid transport i trappor. *Pris: 60 kronor.* INSTRUMENT FABRIK A-B. Rogeringsgatan 31, Tel. N. 286. 6

Längs horisonten.

Den vita och gula fronten samt den röda och vita.

Kinas nationella parti värs sätes ursprungligen var Kanton och värs fruktade verktyg var den s. k. Kantonaismen. Han som bekant delat upp sig i två partier, en höger och en vänsterfligel. För ögonblicket torde dessa vara en och se sin förnämsta uppgift i att förgöra den andra. Det gör det intresset för att fördra främlingarna och att sätta front mot de nordkinesiska styrkoras trätt i bakgrunden.

Orsaken till splittringen är bolsjevismen. Ryssarna ha velat påträffa det kinesiska nationella rörelsen sin speciella prägel och Sovjetrepresentant hos Kantonregeringen, Borodin, har varit en mycket inflytelserik man när det har gällt så att säga instruera nationalismen, bygga upp ett parti och lära det arbetsmetoder. Men med arbetarna, de egenodslösa, dessutom hylla kommunistens ideal, finns det en stor grupp nationalist, de förmögare och utbildade, som äro motståndare till kommunismen. En klyvning har alltså ägt rum ungefär efter samma linjer som i våra samhällen och det är tydligt att det västerländska tänkandet för båda parter spelat en stor roll. Den västra fligelen av nationalisterna sätter i Hankow, den högra har sitt säte i Nanking. För närvarande ligger den vänstra fligelen under, och det ryska inflyandet i Kina har nästan helt minskats. Men industriarbetarnas villkor i Kina äro så usla, att där finns misshöje nog och sprängämne nog för att göra det kinesiska proletariatet farligt med tiden.

Emellertid har sprickan i Kantonpartiet haft det goda med sig att det givit en förövandning för stormakterna att låta udda vara jämnat i fråga om Nankingaffären. Kantonregeringen eller kinesiska friskar förge sig för några veckor tillbaka på en del av vita i Nanking, där ibland även kvinnor. Meddelandet härom orsakade stor uppståndelse i England och stormakterna avlätto en hotande not till Kantonregeringen. Dess utrikesminister, den västerländskt inställda mr Chen, gav icke den gottgörelse som stormakterna begärt utan föreslog internationell medling. Nu borde lijkien ha fordrat att stormakterna själva skaffat sig upprättelse, och det har varit till både om bombardemang av engelska luftflottan och återtagande medels engelska trupper av det engelska området i Hankow, som England en gång återställt till Kina.

Men då England icke kunde få varken Japan eller Frankrike och främre till icke Amerika med sig och inte ville gå till ett ensamt italiens hjälp, har engelska utrikesledningen beslutat att uppskjuta bestraffningen för Nankingdelat till dess Kina får en stabil och fast regering som kan ta emot bestraffningen!

För närvarande har alltså en avspänning inträtt på den vita och gula fronten.

England och Sovjet diskutera nu igen med varandra direkt, oberoende av Kina. Sovjet har blivit engelska regeringen ockväm inte minst sedan dess farliga seger i den stora kolstrejken och att den är besluten att röka ut Sovjet ur sitt eget häns där om braxian hos Sovjets handelsledningen i London ett tydligt vittnesbörd. Samtidigt har skräcken för och antipati mot kommunismen i Amerika givit upphov till ett justitiemord som mest av allt påminner om Dreyfusaffären. Sacco och Vanzetti, två italienare av radikal och kommunistisk färgning, ha dömts till döden för ett mordnåd från år 1920 av en domare i Massachusetts. Denne som delar den allmänna antipati mot bolsjevismen har varit intagen mot dem för deras skändning och dömd dem utan bevisning till döden. Sedan har en av de verkliga mordarna erkänt utan att detta inverkat på domaren. Även i Amerika har dock män av Zohms mest och sanningsvilja uppträtt och som de understöddas av en

FÖR VAREN

Köpas Korsetter, Häftillare, Brösthållare, Underkläder, Strumpor, Handskar, Vantar

absolut billigast i Twiflitt, Nybrog. 11.

Framkalling, kopiering och förstoring av amatörbilder utföras bäst hos

PETERS, Stureplan 4.

Vackra Blårävar och Skogsmårdar

i stort urval till billigaste priser. CARL E. LINDGREN Birger Jarlsgatan 5.

MOT MAL KROKS PETROLEUM & OLJE A-B.

Scheel's Radium-öl

Vidskitthen kontrolleras av Fil. Dr. R. Sahlbom.

Sjukvårdskörbandsartiklar

Kirurgiska Gumvivar, Bandager alla slag, Elektriska Hörselapparater, Induktionsapparater, Åderbräckstrumpor, Bräckbänder, Ryggbjälare, Crossrosvetter och Celloid, Reduktions- Lungskydd, Skåskånor, Liggytor, Dambindor, Barnevårdstullar alla slag m. m. Besök eller tillhåll oss. Illustrerade kataloger gratis.

Magasin Special Vesterlinggatan 66 (Inngång i Passagen) Birger Jarlsgatan 5 STOCKHOLM.

internationell opinion får man ännu hoppas, för Amerikas skull så vill som de dömdas, att rättvisan skall vara starkare än bolsjeviskräcken.

Visa ord.

„Jag är en trål, Epiklet — med kroppen bräcklig, sträpand, en starkt lik — goda dina stökling är jag.“

„Detta yttrande tillskrifves en slav, som levede på Neros tid och som, om man får döma — av de skrifter som föreliga om honom av hans lärjunge Arianus, var en av antikens mest storslagna filosofer.“

Den lilla bok här mellan tänker jag säga utdrag ur kallas „Handbok i livets konst.“ (Boken är inte ny, här är alltså inte fråga om någon anmärkan.) Kan man överhuvud tänka sig något sådant som en *handbok* — i livets konst — reagera vi inte litet mot en sådan överskrift? Vi tänka oss gärna i samband med uttrycket *handbok* andra mera praktiska saker — handbok i stöjd, i matlagning, i dans, o. s. v. Men när man läst blott ett par sidor i denna handbok i den svåraste av alla konster — livets, måste man medge, att översättaren av dessa visdomsord (Nino Runeberg) gjort rätt i att kalla boken så. Det är en god hjälp att låsa visa, goda och kloka ord i koncentrerad form. Det är visst lite sagt, att vi själva bli goda och visa bara av att läsa dem, vi måste nog göra våra egna bitar erfarenheter, innan vi av egen falaker kan...

Två dikter

Av Robert Burns.

Det kvällas tyst.

Det kvällas tyst, i naken ljung
öfver blåsten stnande och tung,
snart droges mörket svart och lutt
längs hedens breda ödeslutt;
nu söker jagören till ron
och alla föglar stna bon,
men tungt och trött jag vankar här
vid sorgens stråla strand av Agr.

Färdig du Collos gamla dal,
min lyckas dal, min kärleks dal;
färdig du slott, färdig du hed,
där glädjens sol i moln gick ned.
Du mina minners rika land
med tusen träd, tusen band
vid ditt hjerta länkad är,
du vackra dal, du strand av Agr.

Du flod, som sorlar.

Du flod, som sorlar, o sakta din
ström,
du susande dal, min kärleks dal;
färdig du slott, färdig du hed,
där hon vilar min kärna på blom-
sadd bädd!
Du dansande flod, så lätt mot din
brädd!

Du pipa, som flyr öfver strandens mod.

Du pipa, som flyr öfver strandens
mod,
du duva, som skuttar i skuggig
glöd,
du koltrast, som drillar i skynning-
ens nära,
stör ej med din sång min slumrande
kär!
Hur luftigt, hur fint genom öftnens
dis

ser jag alarna svaga i vårdslot
smug snäko, o flod, och öftnens långa
jag sjunger ditt lov i min dämpade
sång.

Hur lugert ditt lopp mellan dungen-
arna här
ser jag glida i glans, hur mojskym-
ningsdån
din strand ser jag stiga med björ-
kar och piltar,
hur gruset står lent, där min älskade
vilar!

Du dansande flod, så lätt mot din
brädd,
där hon vilar min kärna på blom-
sadd bädd!
Du flod som sorlar, o sakta din
gång,

och jag sjunger ditt lov i min däm-
pade sång.

Övers. av Vilhelm Ekelund!

...lätt, då gäller det om de ha mod och kraft nog, och om det finns en nog modig och kraftig opinion bakom dem att söka mark och bygga nya hyddor mitt i det välörodna skolsamhället. Det blir svårare än det en gång var att bygga den fria flickskolan i en ödemark, men uppgiften är sin älskade värd.

Extra inkomst — bemärkete.

ganna ut i hemmen stöfs städdarbete för egen värd, vår försäkring för vår paraterade sicksmaskin ARE — specialmodell.
Säljes även med S. K. F. kullager. Levereras till svenska städtiga instanser.
Och riksstyckningsapparat med flera saker till 4 kr. kan erbjuda en bättre och billigare, nämli- ARE-Standard till endast kr. 125.—, vilken kan användas med alla typer av städtiga. Yrket: ARE Hängslocksmaskin. Numrens värdelösa öpmaskiner med kullager. Begir pris.
BORDISKA TEXTILFABRIKARIET
Vasagatan 15-17, STOCKHOLM.

Svenskt patent. För efterfrågningar varnas.

Mötesplatsen.

Bodenkretsen av F. K. R. hade den 13 dennes möte på Hushållsskolan.

Föreningen, som hittills haft den friare formen av diskussionsklubb har nu konstituerat sig med följande styrelsemedlemmar: ordf. Fruken Ellen Isaksson; v. ordf. fru Minna Jönsson; sekreterare Fruken Hanna Andersson, v. sek. fru Ida Lindström; kassa-förvaltare fru Augusta Nilsson. Till nämnda möte hade inbjudits Självstörelsen av F. K. R.

Efter ett anförande av fruken E. Isaksson överlämnades ordet till fruken Andersson, som ur "En bok om Ellen Key" frammanade bilden av den bortgångna sjuerskan och allmänheten.

Husmoderns studievecka gav utspjälning till diskussionsmötet "Hem eller yrke". Meningssviftet blev livligt och citat av auktoriteter, som avlysnats på radio, anfördes.

Fruken Isaksson relaterade Minnen och intryck från senaste höst kursen å Fogelstad, vilka hos alla väckte glädjen och tacksmäniska känslor för allt vad som där göres för kvinnans väckande och utbildning.

Till sist avtackades en av Föreningens medlemmar, fru Anny Lindqvist, som inom det närmaste tiden avflyttat till Vänersborg.

En dubbeltio av Bodens damkörs sjuåringe flickor väckte värningar, och det trevliga samkvämet avslutades med teppis.

Klararestauranten

— f. d. Klara Hushållsskola —
Drottningg. 21 B. Tel. N. 26383

Middagar
Helnsäckord, för män, 30 kr.
Toppéer å 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100.
Arrangemang av:
Beklag, begravnings- och festliga samkväm intill kl. 12 m. n. v. 2 fm. Klubblokaler m. m.
Allt till högsta priset.
Vårdsord C. A. Jönsson.

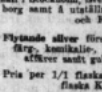
"Det här blir en trevlig", skenar fru M., då M. skräddars å B. sitts kaffe- och teblad, ser tillta bordstiller, vilken allt ställas i en smutslig förtäring.

"Hur skall jag få det här fint till glädderna komma!"

"Må min be- hållning ej försvinnas! Återvända till mig, så jag kan återvända till dig!"

"Frysande eller demonstrera! Återvända till mig, så jag kan återvända till dig!"

Pris per 1/2 flaska Kr. 3:50. Provs- flaskor Kr. 1:20.
Generalslager:
GYLING & CO.
Regelgatan 5, Sthlm. T. N. 19478

Exceptionellt!
Vidstående
Klädning
av
Extra Ja Ripa-
Papillon
i
alla moderna
värvarörer.
Endast
34:75
Konfektionsavd.,
II tr.

MEETHS

Skolfrågan avgjord.

Vårt skolsamhälle på dess möjliga värter. Först och främst är det säkerligen nyttigt, att åtminstone något flera sorters människor än förut få göra bekantskap med både den 6-klassiga folkskolan och den 4-åriga realskolan. Och även med vad vi ville kalla den stängda dörrens psykologi. Alla vet vi hur ett aldrig så hemtrevligt och behagligt rum kan bli förvandlat i samma ögonblick som vi bli medvetna om, att dörren är låst!

Låt oss göra klart för oss, att för hundratals barn och för äldre givens intet väl, dörren är låst om den i distriktets folkskola, eller i den för avståndens skall enda tillgängliga mellanskolan. Och i folkskolan är det dessutom inlåsta med samma lärare och läraren med den vanligtvis under tre läsår i sträck. Det är ett högt betyg å vår folkskollärarkår, att ej oftare elakartade skolstrejker bröta ut i en så vanaklig och psykologisk situation, som statens tvångsmakt i form av "handriekning" m. m. blott kan förvärra.

De tre dagarna debatt över skolfrågan har kastat en hjärt belysning över den fråga, som ställdes av Tidevarvet redan inför trontalens beaktande av en kungl. proposition i skolfrågan: är riksledningen rätt forum att bestämma om hela vårt folks fostran? Inför debatten om kristendom som obligatoriskt ämne eller ej, inför beslutet om tyskans allenavalde som grundläggande språk, inför lottordningen om Halmdasts läroverks parallellavdelningar; inför den förblivande motsägelsen i en och samma mening av herr Rydén yttrande, att läroverksinstitutionen skall blott i stora, breda drag uppgöras av konung och riksdag — sedan kan "jämknings" endast göras "på en eller annan punkt i detaljorganisationen"; inför utsikten till en ständigt flödande motionsflod ängående större eller mindre sådana jämknings- äre. ställs man ofrånkomligt inför frågan: är riksdagen rätt forum för andliga frägers avgörande — riksdagen, vars uppgift är att i likformighetens tecken göra lag, bakom vilken sedan ställer sig samhällets tvångsmakt.

Och kanske kommer den skärpning i den ständiga dörrens politik i skolinstitutionen, som den nu antagna lagen ovillkorligen innebär, att till sist öppna portarna ut till en helt ny framtid än det välordnat skolsamhälle. Tidevarvet har en gång skisserat denna framtid så: En skola med frihet under ansvar, d. v. s. med inspektion, som tillika vär inspiration, och i kamp för en sak och för livet. Alltså: Icke avgiftsfria skolor men en "skolpenning" å varje barn eller människa, en skolpenning ut uttagas för vilken en skola det vara må, statskola eller privatskola, och en skolpenning som fanns kvar att uttagas under en senare, väknadets period i livet, om den fått ligga under en företräende.

Måltidsdryck som hälsokor
erbjöder man för Fruktalt-Samarit, det ger en hälsande och läglig kollektivdryck, som piggar upp apitien och befärdar ämnesomsättningen, rensar och upplöser blodet, befärdar magen och tarman från ofönligen smärta, utvidrar den skadliga urin- systemet, piggar som målet rensat bort, varmed underordnades grundansett till dålig hälsa; hela organismen ställs i god form.
Drick därför dagligen Fruktalt-Samarit. Pris per kr. 2:50; motsvarar 25 g. mineralvattnet. Erbjuds i Epiklet, hos droger, Bergsönd, m. f. Cederroth Tekn. Fabr., Stockholm